

Vərgə Kitabxonə

Şərir Ma Jijakə Varzan, Masud Purhadi bənvişte

I kitab, intərnətə vasi dəcinvacin bəbo

شَرِيرْمَا جِيْجَاكَه وَرْزَان

(ورزاهای زخمی ماه شهریور)

داستان‌های گیلکی مسعود پورهادی

مجدویه رسان

شَرِيرْمَا جِيْجَاكَه وَرْزَان
● مسعود پورهادی

...هتو پا ماله دره تا

هتوپاماله دره، انگاره ي ايتا بازبيه، داستان و نمايش مييان.

هم انه، هم اون.

نه انه، نه اون.

ويشترايتا وامجه، دس گرمى نيوشتن ره

ایتا درازه تني بي.

چپ دس اوسرجا کش آشپزخانه يه، باایتا دوسته در و ايتا اوسته درچك.

درچه چبني جير، صانه پيش رو، اي دس ميز و دونه سانه لهستاني اوستول
اکش اوکش نها.

مиз سر ايتا تونگ آب و اي دس آب خوري اونه دُر و ور ديچه نها.

ایتا دیوارکوب، درچه جُر بوکوفته نا.

دونه سانه عسک قاب دیواره اکش اوکش دوچکسته نها.

سانه خوت دوکشاستیه، ایتا نورسوک جه بوجردتابه او تاق کشا، ای لوشا فتابه.

ایتا سورخه پاپوی دوکوده زنای، کولا به سربنا، دس به کمربزه، نورجیر بپا ایسا
خانه:

" تى و استى گل کین بوکوده ، جنگى اسيا زين بوکوده

های دگاده، پیش فوراده، سامان بیگیره

جه من جانا فاگیره خدانخاسته، او نی خاست مرا بپاسته

هسا پابه زنجيلا گه، جه خوزندگی سیرا گه.

باوردم ازاد ببه باز، شاد ببه باز.

" بورسین اونه بنده، کی بختربمانه زنده... "

نور دوکشایه، زنای تاریکی مئن اویرا به، سانه دوبارده روشنابه.

ایتا پیر مردای زمین سر نیشته، خو جور افا دو کوداندره

ایتا پیر زنام، میز و صندلنا ایتا کونه شالکی ارا پاکا کوداندره

مردای: دانم ترا جخترا شو

زنای: جه کویا دانی؟

مردای: آخر خیلی زمات شینه.

زنای: خُب ببه، کی چی! (هو تو شالکی ارا رف چیک چینا پاکا کوداندره)

مردای: خیال کونم الانه، بلگی یم ترا یاد ببه، نام..

زنای: مرا همه چی یاده، هیچی مرا جخترا شه،

مردای: اهه تی جان گی

زنای: خایی ترا بگم، اولی بار، بعد اوون همه پیغام و پسغام، قرار بوبُ کس کسا
بیدینیم، کویابو، چی دو گُوده بی، تی خاطردینه چوتو تی رنگ و سومات واگرداسته

بو، تي دس پرکسي، الکي تاوه دابي تي گت جيب کشه مئن. تي گت جلوراس بو، اون پولوکام تاهبه سردوسته، ايتا سورخ فوكولم تي گردن وارگاده، بازم خايي بگم ...

مردای: واقعن ترا ياده. (جوراف دوكودنا تو ماماکونه، ايسه زناکا كالاکال فنديره))

زناي: بس چى، مرا خيلي چيزان ياده کي ترا ياد نبيه، نام چره فكركوني تو بھولى من لارتورف.

مرداك لب کونا خندашه گه: الان ترا گم چره (خو دسا زمين جا او سانه نهه خو پا زانوس) ان خاني کي هيزاردفا خانه جا بېرون آيى، درا چفتا کوده پس، ترا ياد آيە کي كيليد گوشما اونسادي بازىن ھە در پوشت با ايلنگى بئسىي آپا او پا بوكونى، ياكى بيشى همساده خانه تي خون خونا بوخورە، تا من واڭردم بایم، خُب اگر ترا هيچى جخترانشە، چوتۇ آ اتفاق هيزاردفا دكھە، بازم دكھە؟ (جه خو جا ويرسە، خو كُتنا کي وارگاده نا وگىرە دوكونە، اىبىچە تىنېبى يا سراجۇر سراجىر شە، سرجاکش ايتا اوستول سر فوروز آيە.)

زناي کوئنە پارچە هوامىيان فلاكانە، دوبارده شروع کونه اىچى دىڭرا پاكا کودن گه: كېچى لېچى يا گه «اقزونا منباخ»، به تخت سر، بىدىن کي، کي يا چى گه، نه ان کي ترا هيچى يادا نشە، پس چره تو هيزاردفا آهيزارتا پىلە كانانا بىجير شي بازون کوناکونا فرنە كشان واڭردى، کي آچى يا اونسادي، اوچى يا فراموشما كودى؟ هلە خُبە کي همه تا صۇب را دنگىته ترا گم، هيچى يا جختراندايى!

مردای: او نقد کي درازه رودە گي کونى، هتو وينرسته، دس و ديم نوشورده تى چىلىك دان واوه، چى چى نن مانستان چىرچىركونى، منكى هيچى، روسىتم ببە، جە هوش و حواس دكھە.

زناي خوشالىكى يا باز هوا ميان فلاكانه، مرداكا زرخاشو فندره گە: هميشك خودا هتوبى، تى ناما نهى تى همساده سر، ترا خودا حريف نيه، خايى من حريف بىم.

مردaiي اىپچە نرما بە گە: ولانشتى بگم، اوңقد گب بە گبا كودىي، مى ارا چانه بە چانه بامويي كى مرا دە لاب جختراشۇ چى خاستم بگم، باختاوارە خانە خراز ونلانە ادم لبلە بە جىر بايە.

زناي: خُب واچرخان بوڭو چى بو.

مردaiي: هيچىي مرا دە جخترا شو. (رادكىفه تىنىيىي جا بىرون شە.)

صانە تارىكا بە

كس بەكس خوردن چىك چىنە صدا اېھ.....

۲

هوتو هو اولي بار مانستان ايتا گوشانور فتاوه، هو سورخە پاپو زناي بازم هو آواز اخانه واويرا بە، صانە دوبارده روشنابە.

پير مردaiي كرا خو جورافا كانداندرە، بازون كى كانه ويرسە خو كوتا ايتا اوستول دستە سر وارگانه، زناكم ايسا مرداكا فندىرىه.

مردای: راستی دانی چی خاستم بگم؟

زنای: اکه؟

مردای: هه چن روز پیش.

زنای: من کی دومایه می زالک خانه ایسا بوم.

مردای: نه، می منظور قبل تی شوئنه.

زنای: قبل اونم کی اما کس کس ارا قاربیم.

مردای: خُب تی تخصیر بو.

زنای: بازم خایی شروع بوکونی.

مردای: من کی شروع نوکوده بوم، تو بی شروع بوکوده بی.

زنای: لا اله الا (زنای ایتا ایتا شام اثاثا آوره سفره سر نهه کی تینیبی تان و اشاده
نا))

مردای: لا اله الا ناره

زنای: بورسین بیا تی شاما بوخور، ونلان اوی دفا مانستان واکوفتا به، ویری!
شام خوردنام تانی بیگی. (مردای سفره ور نیشینه زناکام هوتو)

مردای: نام چره، ونلانی می لبله بیجیربایه، هر وقت خایم ایچی ترا بگم، اونقد
تاقچه وازکونه مانستان، ایا اویا وازکونی، مرا ده آخر سر جخترا شه کی چی خاستیم
بگم.

زنای: تی شاما بوخور بلگی ترا یاد بامو.

مردای: نه مرانوا

زنای: خاب چی بو بوگ؟

مردای: الان مرا ده جخترا شو. (ویریزه آیه صانه جلو زناکا پوشت گوده
پاچوکو نیشینه))

ایمیزگاله ایمیزگاله نور دوکوشایه، دیوارکوب تیک تاک دیبه صانا پورا کونه.

رشت- ٨٥

عنوان نوشه و ام گرفته از دوست شاعرم "رحیم چراغی" است.

حیکایت

نقل لوله ن

- تازه امي چوم واگرما شوبو کي ايوارکي ايتا کل و دېپچکسته رو خان کلا. رو خان آب جه دور شران دور کله او ساد هو تو بامو، بامو امي ويرجا، امه را والا ي بدا دوارست، بوشۇ تا او دس کول قاب قورو شان و گوزگا كانم ويريزانه. امه را جوم جوماشو، کس کسا کشا زىيم ترسانا بئساييم تامشا.

نقل گوزگا كان

- امانم امي جيگايا تازه و اشاده بىم، هله خُب باقىيده امي چوم واگرما نوشوبو، ايوارکي ايتا ناخبرکي اىزگىرە دوبو رو خان کلا، دىنراسته ويريشتىم امي جا سر پاچو كو بىنىشتىم.

آب نفس نفس زىي، کله سگ سينه آب كودى آموبي فورشان سر خورا امه را ويسه يي بازون و چىناستى.

پىلە تران رنگ و سومات لاب بو شوبو. او دس کول، الله كلا جوم جومە دو بو تا هبه سر.

نقل كرجي بان

- بوڭقىتم اىيچە زودتر بشم سر و گوش آب بدم، اگر اوضاع بۇش بو كونا كونا واگردم. لوتكايا فورا دم الله كله مىيان. رو خان کلا، لى پر نزىي. تول ابران مايا کشا گىفته داشتىدى.

اسمان سینه کش، هوایی شلختان ، توک به توک رو به قبله سوک شوئن دیبید. توک و توک، دور و نزدیک، ایتا کول سگ لوب دیپیچکستی تاریکی تام تومی یا ایشکنه یی. گاگلف جه اودس گول گوزگاکان ای آراد او آراد آمویی. هله باقایده وخت نهابو. شاستی ای چوله پاپروس ویگر انن و ایتا کوچی شال دیمیرم زئن.

بازم نقل لوله ن

- خورا به ظرف فوقادسته بو امي مييان، نزديك بو سكرات بوکونيم. فوخوس فوخوس ارا را واکودي. چن تايي جه اما جيغا بوپوييد، بازون ايكويي ایتا کشه زرخ دود، گلائل دوبو امي دوماغ خولا. شانس بارديم آب دپاش دپاش امه را هيستا کوده بو، نيويره دود تف جا با گورشا بوسته بيم.

بازم نقل گوزگاکان

- هه فوخوس فوخوس خاندش بو کي امه را ويرسانه، هتو هيچي نوب ايجي سوسو بدا. ده لاب امي فيله امه را اوکوشست، تامازبيم ترسانا بنسايم تامشا.

نقل موسافران

- هوا تازه تاريک دکفته بو رادکفتيم. دولا فچم امه را فارسانه ييم روخان گلا، هو سامان کي صفت نيشان بدا بوپسته بو. ایتا گومار کله بيافتيم هو نزديكي، هونه دوره شر جو خوفتيم.

باد الله کله لا ونيم لامياني وامج دوبو، الله کله گوم گومه، روخان گلا، گلا گيفته بو.

ایدانه لل پر نزیی، تا چوم کار کودی گور خوله بو و خیس گومار، گاگو دار گوز گاکان ای
آراد او آراد آمُویی، تک و توکم ایتا سگ لوب، تاریکی تام تومی یا ووه یی. ماه تول ابرانا
چی پتیا دابو کرا رو خان آب مییان جان شورا دوبو. کله خورا لسس فورشانا ویسه یی،
قاب قورو شانا قفقجی دایی.

می رفاق دال به دال خو ساعتا فندرستی، مرام تونداتوند، توندا گیفتی، بیلاوارث نه تول
ابران ما یا فه وردیدی، نه ساعت دوارستی.

نقل شاهیدان

اما واخوب نیبیم، واخالی نیصفه هزار شبان بو، لل پر نزیی، آسمانا نه ما دوبو نه کره
ماتاب

!: چره!

. ماه دوبو، اول اولان، تول ابران انا کشا زه بید، بازون ابرانا جی پتیادا بامو رو خان
آب مئن سگ سینه آب بوکود.

خُب پس ما دوبو، نیصفه هزار شبان بو، معلوم نوبو کو را باموبید، هیکی هیچی نانستي، بازون کي شب انبستي فوبو، کولدومه سه گولي بخاند، شله مام حسين پسر کل قوربعلي بو کي خودس و ديمما چاچك سر بوشورده پس، لئشانا گاچه جا سرادا تا بيшиيد روخان کناران خوشان تستايي يا بئگانيد، بيده جه او دور دوران ايچي سيا سيايي کونه. دونه کونده چولا مانسته دي، آدمه صفت نيشانا ندادي. دراز دراز اکفته بيد فورشان سر، اما بوکوده، چف باورده، واقرده، کمرکيلي سبياگيل..

اما واخبا نيبيم، نیصفه هزار شبان بو، لل پر نزيي، الله کله گوم گومه، روخان گلا، گيفته داشتي.

بازنويسی ۱۳۸۸

شب بداشته هوا

اما جلو جلو شوئن دیبیم تو امي پوشت سر. اول اولان امرا دئي، تاريک بو، وارشم زنجيل پايه زي. اما به خيال تو امي پوشت سر آمون دري. تو به خيال، اما تي امره پا به پايه مي. تي چكره کرا کفتان دوبو، کيلي زي، ترا شي بزه بو هر ايتابچي پيله کي.

"چراغان سوسو آموبي، ايتا ميداني بو باع محتمش هنگدر، جه آسر تا او سر چراغ واران، مي پا درد خُب بوبُ بُو وارشم بئسابو، دس کلا و دس شوب و پا بازي بو، خيلي يان ايسبايد، به گمانم شومام بيد. اي نفر دس تاودا مي کمرا بيگيفت، مرا خورا دوچوکانه، خودُر بچرخانه، بخاند :

چرخ، چرخ، عباسي، خدا مرا ننداري....» هاي مي گوش کوف گفتني: قايم بدار، منم گفتيم: دارم. دارم:

"چرخ چرخ عباسي"

ایوار کي مرا سرادا، دونيا مي سر دُور چرختي، مي پايان گاچابُو، جوفتا بُو، کس به کس بوخورد، سردوکو دكفتمن ايتا جولفاني مئن، تاريک بو گوره خوله، هيست بو تا کمر چاله، بکفتمن هوتو کي گويدي يخ بوبوم.

اما ايچه نوشُ بيده بيم ده تو امي دونبال سر دئنى، بوشور ايها واگرديستيم، هرجي دوخان دوخان بوکوديم بگرديستيم، نتاستيم ترا بياجيم، تاريک بو گوره خوله، وارشم هوتو وارستي. گومان بوکوديم امه را جلو بزه يي اما مولتفت نوبوييم، دوبارده رايما کوناكونا واگرديستيم. ده صُب دكفته بوکي فارسه بيم خانه. خانه ام نئسي، توندا توند امه را خوشكا نوكوده، جاغلانا خبرا کوديم بامؤييم تي دونبال، تومام رايها وامختيم، را گوشه کنارانم هتو، تا کي ترا ايتا آزاد دار کونه جير چل چلافتنيں بياقتيم، واحب نبي. هپارا گوقتي.

کلاچان هوایا گردىتىدى غارغار كودىدى، هوا گىلەك بويَا دايى، گاكىلىف شال واقم آموسى.
بازون خانه کي تى لىپاسا بكاندىم، تى جان گئنا شام بزە بو تا هېسە سر، تى اي طرف ديمام
ما بىگىفته بو. جە چوم كول تا گردن لو، هوتو اون پا مالە دوبو. . دراز درازا كفته بى،
تى جانا رعشە دوبو، تى چوم پىلەك پركستى، ايتا دېرەك بوخوردى ويرىشتى تى جا سر
سوڭ بىنىشتى بوگۇفتى: پا صدا يە، شوئن درە دە.

بوگۇفتىم: پا صدا؟

بوگۇفتى: گوشادن!

بوگۇفتىم: نە، ھىكى نىيە.

بوگۇفتى: را دكفتە، چەرە مى رافا نئىدە؟ مى پوتىن گالوشادىدا فادىد.

بوگۇفتىم: حله زودە، اي چوم بوخوس، بازون... .

بوگۇفتى: نە، دئرا بە تاريڭ دكە.

حله باقايىدە باخى بى هو تارىكا بە كى رادكفتىم، سە تا بىم، ھەر كى دس اىچى دوبو. تو
كولار زنا چنگازە بى، كُت پولوكانم تا هېسە سر دۆستە بى، اون يخام واڭردانە بى، هندە

گوفتی کرا باد تی گوشما وابیجانن دره، تی پیشانی تام تاف کودی، شلوارا پوتین سر
گت بوکوده بی، گوفتی تی پا پنچه ن سرما جا بیر بیر کونیدی . نانستیم دوروس
شوئن دیبیم یا نه، هیکی نیارستی هیچی بگه، تام تومی بو امي میان گرگرستی. هوا لاب
تاریک دکفته بو. وارشم چپ رد وارستی، تی میجک جا آب چولکستی.

سه تا بیم، من بوم و جمشید و تو. وختی را دکفته بیم هوا بد نوبو، دشتکی یا پوشت سر
بناییم، هله تازه فارسه بیم سنگ لاخانا کی ایوارکی هوا واگرسنه بناکوده سگ سس
سرد باد وزستن. وارشم خو امره داشتی، ماقول زمات بو را دیبیم، رابلد جمشید بو کی
جلو جلو شوئن دوبو، من میان دو بوم، تونم شل شله کا می دونبال سر، دال به دال
واورسه یی: یانی اما دوروس شوئن دریم، اویرا نوبویم؟»

باقایده نوشو، هنده واگویا بوکودی: هه را ایسه، یانی اما دوروس شوئن دریم.» گاگودار
منم تی گبا واگیرا گوئیم، آی سورا هیچی نوگفتم.

جمشید بو بوگفت: فتاشتی مرا، را دوروسته، اویرام نو بوسنیم، هر وختم اویرا بوییم،
بدان ترا واحبر کونم.

ده هیکی هیچی نوگفت تا کی باد، آب شتراخ شتراخ صدایا باورد، بوگفت: آبشاره

نه روباره. جمشید بو بوگفت.

اییچه نوشو، آب سوسو یام به چوم بامو، تاریکی وناشتی فامستن جولفه یا نه. واورسم:
جولفه؟ جمشید خوره ننا، نه بوگفت "اھه" نه "نا" توبی گفتی: «واگردیم، من سینه ابا
نام.» واورسم: آدور شر پورد ننا؟

چره هیلی کوپترم نهایا. جمشیدی بو به تنگامه بامو. بوگوفت: چی يه به کونمان دکفته ترا بوگوفت: مرا نا، شمه ره چره، من کي بوگوفته بوم، آ وخت سال روز زود شب دکفه، رایام کي اتویه، انم شوما دانستیدي کي شب بداشته هوایا سگ به صارا نیشه. ان تو بی گفتی: «عیب ناره، سه تابیم، اگرم وارش بزنه، ایچه هیستابیم. منم تی لبله يا بیگیقتم "اهه"، "اهه" بوگودم. جمشیدا غیضا گفته بو. بوگفتی: «نانستیم روخانا با وئر زئن. جمشید بوگوفت: ادُر شر ایجا روخانا مانا مانا پیله پیله سنگ بنادی کي جه اویا شا ابا وئر زئن. توبی گوفتی: «وابدید وا، واگردیم بختره، ای وخته دیگر، هوا خوشی موقع جمشید بو بوگوفت: چی يا وابدیم وا، نیسف ویشترا رایا باموییم. بوگفت: اگه ای نفر سنگ جاتاشا خوره دکفه آب مییان چی؟ جمشید هوتو کي پاموجان، روخان کولا وامختی بوگوفت: اموئن ایچی بو، الان واگردنستان ایچی دیگره.

بوگفت: امي بامو را نبيه مگه؟

بوگفت: بامو را ايسه ولی ده رات را نبيه. توبی واورسه يی: چره؟ بوگفت: مگر وارشا نیدینی، تاریکی انبستی حله خو پئر گور. دوبارده بوگفتی: «هر چی ببه، راست رایه، روخان چکه کي نبيه. جمشید بو، گفتی: دوروسته، راست رایه، ولی چوتو فارسن ده باخودایه. سه تابیم، جمشید جلو جلو شوئن دوبو من اون دونبال سر، تونم شل شله کا می پوشت سر. روباره آب صدا ده هیذره نامویی...
سی یاسال سی يا ما. رشت

شیر ما جیجاکه ورزان

ماشین مرا را سر پیدا گود.

هوا هله باقاییده روشننا نوبسته بو ویریشتم، تا ایتا چی بخورم کفش و کولا بوکونم، روشننا بُو. گاراژا کي فارسم، هله اولي تا ماشین را دنکفته بو، سوارا بُم، ده باقاییده آفتاب فتابسته بو همه جایا.

را سنگ لاخ بو. ایتا اسب عراده شوئن هنگر پانا داشتی. آ طرف او طرف روخان چکه بو.

ماقول زمات با روخان چکه کنارانا شوئن تا بلتا فارسئن. را دوب مرا یاد بامُ اویوار هه در شر ایجا رایا ووین بزه بیم، اویا کي روخان چکا ایتا ای پایی پورد نها بو. پورد هویا نها. بازم اوی دفا مانستان نیارم پوردا دوارم. جه أُل تا او كُل، ایتا واژه هنگر، ترسانا واژ کونم، بجار کله لب چک بیجر آیم. نزدیک بو کونا جُرابم، مرا دارم.

بجار مرز هو مرزه کي اویوارم بو، ای سوار تازه بتاشته بو، پاماله ام دوبو. تا چوم کار کودی تا داره کلان كُل کوف كُله زئی سبز نوم، کله به کله مرزا گوده بو بجار، اشانی لا، لاجو. بجار اوی سوار ونشاسته نوبو، اشکل دوبو تا هبه سر. لاچواس آب دوبو چش بزه، گزگالیک نَوَسته، نه انو ورجینا بوکوده تول آب بودوسته، مرزان دیمه کنارانم سگ واش و منگ روبردان دوبود. انو الان مانستان چوچاران جوخوس بازی سیمبر نوبو

گوزگاکان «ای آرد او آرد» کودیدی، ایتا لئشه مله یم امُوی.

جه هیا، هه روخان چکه کول جا، شا خانه فاکون پوشت و رمش و دس باغ و محوطه دار خالا دئن.

کراچئن دوبارده کوداندیبید، راجا کي امۇن دوبوم، ايتا کرا خاندي:

بجara واش بزه، من تورا بوم، تور

لۇقمه ي نامناسب، مايىي يە شور

عازىز الله فادن مى بازويا زور

بجار آبادابه، دوشىمىن بىه كور

واستى مرا بىدە بىد، کي خاندىن جا دس بىكشه دى. جە دور بىدە بوم ايتا خو كمرا راستا
كودە، بعد کي بىيجىر بامۇ، دە خاندىن صدا نامۇ، الان اىجانايىي راستا بۇيىدى مرا فندرىدى.
قايم گەم:

- خودا قوت.

ایتا دس تakan دىيە گە: «رامته ليسكە. بپا بجارە روت مئن دنكفي» مرا پاستىم.

ھله خانە پوشتا فانرسە سگ لوب كۈگايانا بنا خو سر، قايم دوخادم:

- صابخانە تى سگا دۇد، شناسىم.

ایپچه نوب ایتا کوچی ری، فاکون پوشت، رمش پایه ور اشکارآ بو، زهار بزه:

- نترس ببیا، سگ دوسته يه.

ری هونیبه کی اوی سوار خاستی مرا یاد بده چو تو ای پایی پوردا دوارم. اجار دودا دوارستم، ری سلام بگفت، علیکا گیفتم، واورسم:

- تی پءر شان نئیساییدی؟

بوگفت: «همه تان بجarser دریدی، خانه هیکی نئسا، جوز من، خانه بپایم، می برارم را سر بلتا چاکوداندره کی مالان دنکفید بجار کلا بچرید. اگر راجا بامو بی او نا دئی. تو بیا بوجر، الان دوخانم بایه.»

بوگفت: «نه دونخان، من شم هویا.»

سگ لافند داره کونا دوسته بو، بیلاوارث سگ نوبو، کل خوک بو، خو لافند فارس فرنه کشئی امویی جلوب، لاب خاستی مرا واقره، می پوشت تانا شه بزه بو، می جان مو به پا ایسابو، رئاک می ترسا بیده رو دوکود سگا بوگفت: «خفا بو ملعون، خفا»

سگ، لاب کودن جا دکفت بئسا مرا فندرستن و خو دوما پرکانئن. بیخئره کبچ و کیتل جا لابیل فووستی زیبیل زیبیل، ترسانا فاکونا وئر بزئم، چاچک ور بئسام ویدیرا کرداخله دگامد. رئاک بگوفت:

«آب خاییدی، فادید شمه ره واغوزم بوگفت: «نا، خایم بیدینم تانم، یا کی اویواره مانستان ویدیرا چا دگانم.

ویدیره کرده خاله چکه جا جیویشته بو، تا بایم اونا دوبارده بیگیرم آب دوبو تا هبه سر، بازون غولطه بوخورد بوشو چا جولفانی. کرداخاله فانرسه ئی، بازون هه رئك چنگكا او ساد چا میان دگاد، ایبچه وامخت، ویدیرا بیرون بارد. مرا پاستیم کی ده ایدفا کرداخاله جا جینویزه. نیصفه واگوشتم، چاچک سر ای پئم آبا دپاچئم می دیم تق، بازون را دکفتم خانه سر سامان رامتا پیشا شوئن. رئك بئسا کیشکا زاکانا جا- جا کودن. رئك برار می رفاق، او دوردوران فچم ویریزکوداندوبو، خو سرم ایتا حصیری کولا بنا بو، ان کولا لبه قوران خانئك بال مانسان واز و ِوستا بُستي.

تامازه را دکفتم، خاستیم انا ناغافل دگانم جه پوشت کشا زنم.

پور ده باخي نوبو فارسم کي ايوارکي خو کمرا راستا کونه واگرده، بلگي خاستي خو برار گردىستا صارا مييانی فنديره، يا کي مي ناشناس بو انا بوخورده بو، هر چي بو باعث بوب چوم به چوما شيم. اي جوفت کاس چوم، کولا بره جير، بوره ميجه لابه لا قاقا بُ مرا فنديرستي.

چن تا گرده بینه توک تیجا بُ، رمشا دخشارده نهابو، اي دسته ویریس گیل سر فجه بو، بلته او دس ایتا اسب پورد، افتاب جيري ابدو کشه يي.

- ، تو کُيه جا بامُوي؟»

- «هجي مجی بوکودم تي ويرجا ظاهرا بُم.»

دازا اگانه آيه کس کسا کشا زنيم، ان گردن لؤ خوشادم، گم:

«تكاتكا رايا وئر بزئم، بجارسran جا کي اويدفا باموبیم، جه او را باموم.»

- ترا هنده ياد بو.

- داني کي جخترا دني کس نيم!

- سگ ترا نېگىفت؟!

- دوسته بو.

- فکر نوكوديم ارا ده... خو حرفأ بخورد، بوگفت:

- وابدن. بيا بىنىشىن بىدىئىم چى خبرە.

بىنىشىم، بىنىشت. هو تو، هو وقتان مانسان کي دانشگاه سىزه ان سر نىشتى، دونه زانۇ کشا زە، چانا دسان و زانو سر دخشاردە، پىچا چومانا کاسا گودە، زالش باردە. واورسە ايتا ايتا، بوگفترم، هنده، باز، دوباردە، تا کي فارسم اىيا کي بوگفترم: خىلى يان إباۋئر بزىيىدى.

بوگفت: پس تو چى رافا ايسايى؟

بوگفترم: تى رافا.

بوگفت: مى آب هىا فوخورە.

بوڭقۇمۇ: مىگر نىشتاۋى ورجىنا صدایا؟

بوڭقۇت: چەرە. كۈڭكەيىا روپىرداڭ درە.

بوڭقۇمۇ: خاب پس چى كى؟!

- ترسىم، ترسىم دورا بىم، توقايىي مرا جخترا شە، ياكى دئرا بە دە دس فانرسا بە. تازە اگە
ھە بېن تورا نىم بە كۆ و كند نىزىم، كلاچ مى سر قوپە ننە.

- يانى ھەر كى شە، اتو بە؟

- ھە كى ياخىنام، من مرا گەم. من ايتا نتائىم دور آتش ولى جا مى دسا گەرم دەگانم، ياكى
سورخ الوجە داران تى تى واسىي، هەف كۆ هەف درىيا او طرف بىنىشىبىن گارە سرىي بخانم.

- ايسان ايرزە؟

- مىگر ھيزار دە ئامى موشتا راستا نوكودىم تاب ندىبىم ھوا ميان نخاندىم:

«گەر مەد رەھى ميان خون باید رفت

از پاي فتادە سرنگۇن باید رفت.»

بوگفت: خون کی خُب، تا فوکونید خيلي چيزان دیگرم هون امرا فوکونیدي، کورم کلاچم کرا پختان دريدي، هه تو تترج ايگادان دريدي، روستوما پاختا کوديدي، بازون بئسايدى او سن سينه حاله سر عسک يادگاري بىگىفتدى.

بوگفت: «مرا سياوش نقل ويشر خوش ايه.» ويريشته، دازا او ساد، ايتا پايە كونا بنا بوکود تيغا كودن.

سياوش نقاشي ياد دكتم کي چن تا قولدور ايتا کله ورزايما فاكشئن دېبىد، ولې نتانتىدي او نا جه جا بکانيد. هميشك هه تو بو. كل ورزان کله قوچي يا داشتى. اما اي دفا معلوم بو جيجا، خو جيجا کي يا، تام تومى لا واپوشانه يي.

بوگفت: خُب سياوش. مگه او نوشۇ آتش ول جا دنوار است، آخر سري يم خو خونا دنپاشانه چايان تونورا؟

بوگفت: چره بوشۇ، دانم، ولې من نام کو گارا با باشىم؟ مى درد انه کي ايتا شك دره مى جان، اج برنوخا مانه. اوڭ با اون طما بىگانم، بازون با بنىشىن شاھناما از سر نو بخانم، ولې اي سوار نه روستم نىگا جا، بلگى اوشانى نىگا جا کي روستم و اسفندىيار و كىكاووس و خيلي ده جه آپىلە پىلە كسان دس و پا جىرى دمختە به بويىدى و آشان نقل بىنىيېشته نوب، تا اشانأ نياجم، ايا جا جونبور بوخورنىيم. اسا ھر چي خايم بىه بئس بىه، تى سر فيدا. هنده بنا گوده پايانا تاشتن. كراچى دوبارده كرا خاندى:

«غريبى سخت مرا دلگىر دارد

فالك در گردنم زنجير دارد

فالك از گردنم زنجير بردار

غريبي خاک دامن گير دارد.»

رشت. ايته جه ا سالان

پا در نگان بو

اصلن اوتو نوبو کی می یاد ڦ مئن دوبو. جول ڦ کول ڦ سورخی دو خو شته، دوماغ ڦ نر ڦ تئغه او ساده، نی نی سوسو، سو ستا بو سته. مو جا هیچی نشاستی فام ستن، رنگ بنا بو، ای دس شرابی، نه او وقتان ڦ مانستان سیا، مقر اراض بزه نه او شلال گیسو، فوبو شان مئن ڦ سر تا کمر کیلی چالکا میانی.

- «خیلی پیرا بوم؟»

پیری فکر ا نوکوده بوم، هن ِ و استی نتائیم بگم: «نه فرقی نوکودی، هتویی کی بی»

نوبو، خودشم دانستی، خورا به نانسته بوزیی، یا کی خاستی گت ۾ مردی جا دنکفه، ایچی دیگه بیشتاوه.

مبلِِ جا ویریشت، دو سه قدم او تاها سرا جور سرا جیر بوشو، يخچالِ پالو بئسا،
يخچالِ درا واکود، ایتا شیشه آبا دس دوکود بیرون بارد، آبا هتو شیشه ارا سرا کشه.

- «چو تو بوبئى تى فيل ياد ھندوستان بوكود؟»

- «ترا کی بوگوفتم، چره امون درم.»

راس گه، ا چن ما میانی دال به دال تلفن کودی، اوّلی بار کی گوشی ِ او سادم بنگوode
مرا سربهسر نهن، نفامستم کیه، هرچیام و اورسم «شیمی نام» نوگوفت تا کی شروع
بوکود به خاندن: «امشب هوا دیل پوره خودا/ خورشید، ابر ز جیر خابه» هتو تا ا بندان
بخاند می ناف دکفت.

بفامستم تویی، ایچی چنگ تاودا می سینه خاله. ا سالان ِ نوکوبسته نکان ایوارکی
بیگیفتدي می گولی چالا. هندم هوندم بو می بغض هارهار بتركه، توند گوشی ِ بنام.

می سر بوبؤ بو ایتا کو هندر، می گوش تافتاف گودی، ایبچه نوبوسته بازم زنگ
بزیی، ایبار، دوبار، سهبار، اونسادم، نانم دهبار، بلگی ویشنتر، نه دس فاکش نیبی،
او سادم.

- «چره گوشی ِ بنایی، می جا دیلخوری؟»

گب نزم.

- «اگه مزاحم بنم»، بغض ِ ارا بوگوفتم:

- «نه... می شماره کی جا فاگیفتی؟»

خنده ارا بوگوفت: «جوینده یابندهیه.»

بوگوفتم: «چوتو بوبئ ياد ٽ فقير فوقران بوکودى؟»

بوگوفت: «من و تى آشنايى گوشت و ناخون - گوشت و ناخون ٽ سیوايە كى بنا بو»

بوگوفتم: «خىلى زماته تى جا واخبار نىم.»

بوگوفت: «ا سالان هميشك مى امرە بى.»

پنجرە واز بو، بادرنگان ٽ بؤ دس به دس بردى. هتو شب ٽ دورشى تا سوكولمن ٽ كوكورەكى راه سر.

همساده خانە جا خياطى چرخ ٽ صدا آمويى. خانەن چراغان، سوسو زئىدى.

- «ا چن سالم كى ده تەرە نا بىنويشتىم نە تلەن بوکودم، خاستىم تى جا بىكانم، مى مرە ورخە بنام كى بورسىن... دينى كى نتائىتىم.»

بوگوفته، بوگوفت، گوشادام همەتا شب، گاكىلەتلىك اى شب در ميان.

ا چن مايا مرا عادت بدا مغرب محل بايم بەخانە، تلفا بنم مىور، اى پاكت پابلوسم ميز ٽ سر، بعد بئىسم رافا تا تلەن زنگ بىزنه، اوّل جە آيا جە اويا و اورسەمىي، بعد بوروز بىايى كى ناميل نىئى بايى، اىيچە اوّلان ترس داشتى، بعد كى تى ترسام فوبئ، ده كئن كئن ناشتى بايى، تا كى بوگوفتى پس فردا شب ساعت ده فرودگاه ايسايى.

تلفن بوکودى: «كوييا ايسابى؟»

نوگوقتم ناموم، بوگوقتم «خُب شلوغ بو»، بوگوفت: «الان تانم ترا بىدىنم.»

بوگوقتم: «بئس اول تى خانواده خُب سئرابو ترا بىدىنىد، اوشان واجبتردى.»

بوگوقتى: «ايتا شب خايى بايم تى پالو بئسم، كى صىب زود ويريزيم بىشىم كولكچال.»

شكنس ە صدا بامو، آب ە شىشە تى دس ە جا تاشا خورد و بكتى كاشى سر، آب جام واجواجا بؤ. هر ايتا پركالە اي طرف بوشۇ، بوگوقتم: «جونبور نوخور، هويا كى ايسايى بئس.»

تمره ننايى خندهخنده ارا تى پايا بنايى شىشە خوردىن ە سر باموبى، تى پوشت ە سر دو سە جا تى پا خون، كاشىئنا لك تاودا، تى دسا بىگىفتم مى كشه دكفتى، مبل ە سر ترا بىنىشانم، تى جورابا بىندىم. حولميا گرم ە آب بزم باردم، تى پاتانا بوشوردم، ايتا ايتا زخمانا چسب بزم، هوتو كى سورداندوبوم، ايتا داستان مرا بمىاد بامو. ترا نوگوقتم.

- «ايتا نقاش ە داستان كى ايتا كۈركى يا سالان ە سال خاستى، كۈركى كوكىن ە بند ايسا بولۇشىم، ناقاش كۈركى نقشا زىيى، چوم، ابرۇ، قىد، قامت، وقتى كى به پا فارسەئى، پايانا نتائىسى بىكشە، ايوارم كى كشەيى، چىن تا گول ە غونچە فوکودى پاجىرى كى پايانا وابوشانە، ياكى سوراخ ە ملافلەن ە جىر اوشانا جىيگا دايى، تا كى اىرۇز بە كۈركى آيە، شبا نقاش ە پالو روزا كونە، صىبىدم كى نقاش ويرىسە كۈركى پايا كى ملافە جا

بیرون بامو دینه، دینه اویچی یا کی ان همه سال ارا اورا بیشتاوسته بو، کیتابان ٽ مئن
بخاندہ بو.»^(۱)

افتاب کوه توکالی، ورف ٽ چا جا بیرون امون دوبو، تو پیش دیبی، من تی دونبالسر.

- «او تازه تازه نتایی مهره خیلی مراغ بو، نا کی دوست و رفق ناشتیم، داشتیم، ولی
هیکی ارا جورا بوسن ننانستیم. ترام کی هرچی پیغام پس غام دائم، شاملو حرفا نا مرا
تحویل دایی سمی چراغ ایا سوجه.»

بوگوفتم «من اویابئس کس نیم، غریب ٽ جا بئیسم، موران زنم.»

بوگوفت «اولان خیلی سخت بو.» گب بھسرا کودم.

- بعد ٽ ان همه سال ایا واسنی تهره خیلی تازگی بداره.»

- «داره، ولی بادرنگان ٽ بو، هو بویه.»

- «خُب چی گی؟»

- «نام کو ابرا با بو شانم. ایتا شک دره می جان. خیلی زمانه می امره گردانم.»

هو تو رادوبو، ایتا چوله سیگار و گیرانه بی، چن تا پوک بزی.

- «چره زن نبردی؟»

نوگوْفتم ترا کى عشق ٽ دس فانرس ٽ ارا خوش ترم، هوْتو کى تى جا وانورسم تى رفاق ٽ ارا هنده ايساي.

تلفن بوکودى فردا صُب شوندرى.

پنجره جا کوه نمایان بو، او لچەلچەيان، حلەحلە ورف نەھە بو.

رشت/ مرداد ۱۳۸۵

(۱) «داستان دیدار» جه: بهرام مرادى.

انگاره

وانکوده بوقچان سر نی شتمه

شاقوز دار ان تاسییانی یا نیوبیسم

سازوناقاریه جوما بازار

جونبانه دیلا، جونبانه دیلا، جان جان

سیمبر و دیلبر و ذوق دیدار

جونبانه دیلا، جونبانه دیلا، های جان جان

تا ایم خون فوتورکه تی جولا

پس چره نواستی ترہ بتانم گب زئن

دورا بم لک دکفه تی گولا

باز چره نواستی بتانم گب زئن

هچین مرا پر کام، خیلی زمانه، دو سه رج ویشتر پیش شوئن نتام، بازون شل اسب دکفته به
چلافتین مانستان مانم. هرچی مرا سوقولتمه زنم، چون گولوس گیرم نیبه کی نیبه. بوکوش
کوردا، نی شه پوردا. او تویی سوم به کی نتام ایتا پاچ رج هنگدرم ای چی یاجوکا کونم.
نویسم، خط زنم. خط زنم، نیویسم. هنده، باز، دوبارده.

می کله میان خیلی چیزان دره، ناتم چر ه هتوتا ایم بینیویسم مرا زوره سنگین گیره، می
دس به لام. بم لال، او تو کی عاشورپور خوانه. شب هیزارچی مره چاکونمه

فردا گم تو شکه یا واکونمه

روز دینمه تی چومه پاچ کولا

باز دینی بمه لال و به لب نتام گب زئن..

ناتم مجید دانش اراسته چو تو هرچی سردس نیهه اونه جا ایتاداستان چاکونه.

خیلی وقته هه تویم، هه الان مانستان
کورکی داستان بینیویسم کی ای روز صوب شوندو بو ایداره، هندم هوندم بو کی فارسه
، ناخبرکی ایتا ماشین انه پا جیر ایسه، دوتا تازه تونگوله رک ماشینه جا بی جیر ایده
کورکی رایا دوده ده انا گده،

ان چى لىپاس دوکودنه، اولچكە بى صاحابا چرە اىيچە بى جىرتى ناورى، او گابگۇ
چى يە تى توک و پرا ويسه يى، مگە تو پئر و مار نارى.

كوركى قاقابە، لالا بە، لامابە، هە تو ايسە، نە تانە اىچى بگە، نايىم كى تانە پا بە گوروز
بنە. هە تو ايسە

ھە تو ايسە

ھە تو ايسە

ھە تو ايسە

ھە تو ايسە.....

من تى مانستانىم

تو مى مانستانى

آخر چى واببە كار

اكە بىمى سوبوكبار.

دیا مای ۱۵۸۳ رشت

كلمه مان، تاريکى و تامتولى

تاريکى امه را تامتوول دگانه، هرکى هو توکى ايسا، سره پا نيشته بو، بوجوك، هو تو يا كى و افيكر اشه يا واقورت، ياكى خودوماغ خولا انگوشتكونه من كى همه چى يا نام بلگى يم هيزارچىيە دىگر كى نه مى بىدكە نه مى بشتاوسته.

تاريکى ونلانه كس كسا بىدىنيم، من كى تاچراغ خوت دوكشايە هو تو پاچوكوبە فيكرا شم، هه بنم واقورت. دابا كى بنا من نام، هيکى يم واپرس دېرس نوكوده تا بدانيم كى چره ا تويه.

هوش وحواس كى ناريم ايچى يا با به صرافت دكفيم تا امه را به ياد بايه، نيويره هه توبي امى ياد مبيان هيچى نمانه. امى زاكون انه كى جخترادن. نام بلگى هنه خانييە كى جخtra شوييم، هيکى امه را خو هيچى حيساب نوكونه، هه دسه پا مبيان فجييم، سال و ماھ به امى جيگا جا جكه جا نيبيم، هه تو اي تا كش و سرجاكس، رف و تاقچە سر كفته بيم، اما كى لاميم اگر امه را جكه جا نوكونيد امى جان وگه نه مانده گى چينا نى به، امى فك و فيجا لابدان تا رو بره.

الان مرا به صرافت دكفتە، گويىدە ديوختان بدر بوخور بيم، اتو موران بزك و گورگونسى بوكوده نى بيم، مرا خاطرنايە.

وقتى كى سو فتاوه ا جاجيگايَا، ايند روند بە، تامتومى ايشكىنە، بنە اوسان بە، هه بن ادمە چوم واكفة ايتاكس و ماكشا دينه اوياكى ايچى سالانه سال خوگردندا به كولاكىفته داشتى و

ای لنگی خوره اویا بپا ایسابو ده نیسا تازه هله من می گردن لو نتام اطرف او طرف
واگردانم، خیلی چیزانا با خیلی یان دیگر بیده بید کی اکونج او کونج نهادی. امی گب کی
امه را حالی نی به تا امی بیده بیشتو استانا کس کسه ره واگویا بوکونیم بلگی دیل واوه. با
ایتا دیلماج بیاوسته ببه ایتا همه ته نا واورس دورس بوکونه، اگرم ببه بینیویسه. نام
اجور چی یانا شا نیویشت. می پرپره لوشانم ایچی بینیویشتنه نها کی مرا حالی نی به
چیسه. او میرسی چلتاس جان وگه ن می پرپره مانستان باسمه باسمه داره، چلتاس گه؛ من
تی خویش خامم، اشانه سگ امی کیشا دیمیشت.

چن تا کاس ماسه یو ای دزگا هفنج و ای پم سیا مناطم می خرس گوده ده، امی گب امه
را حالی به، امما اکورد و تاتار انه جینگیر مینگیر افمامه، خیلی زماته ایجانایی ایا دره
می، ان همه زمات نه اوشانه کله میبیان امی میخ فرو بوشو، نه امی کله میبیان اوشانه
لفظ، هرکی خو ای کلا کاره، مثلن اوتنگه گولی، کی هرچی یا فه وره تا ای تالوشه سو
انا فتاوه همه چه اشکارا کونه، خودا خلقتا بگم. ماقول مرا دوخاله سنگ نوکود کی می
کبچ و کیتیل جا همیشک خودا سیویده لا بیل فووسته بی، یاکی او پارتال مانستان کی معلوم
نیبه چی فو قاسته خو ترنه میبیان کی انه دهن بو امی کلابکانده. خودا خلقتا بنازم. نام چی
گفتاندوبوم کی جه په دکفتم، ای وار نام اکن بو هه تو مره پاچوکو نیشته بوم هه تو هه
الان مانستان تاریک بو گوره خوله، ایوارکی ایچی می گوشلاخا بیگیفت مرابچرخانه
بچرخانه بازون به ظرف مرا سرادا، بوشوم بوشوم پاف دکفتم ای تا او طاق تان، می
معده چرخ کی بینیشت می چوما واکودم می دور و ورا فندرستم هیکی مره شناس
نیبید، ساز و نقاره کوبستاندوبو دامبلادیمبوبی. ای تا امویی اوی تا شویی، گرزک خومه
بو گاب دکفته بازار. ناخبرکی ای پم چیچاله اب دوبومی شکمه چالکایی میبیان، دوکو
بو خوردم بتوراستم. تا بایم بیدینم کی چی بوبو مه را امان نداده هرکی فارسه خو لنگا
تاودا می سینه خاله میبیان هو ایبچه چیچاله فکاله اب میبیان بنا بوکود خو چل و چلاقتینا
شوردن. مرا مولت ندادی می سرا راستا کونم اشانه سرمه چابیدینم، نام چوتو بوبومی چوم
واکفت ای تا پوشتا، کی پوشتا گوده خوچکرا کرا شورداندو بو. انه کمرکیلی حاج سامان
ایتاتوسکه شق شقه بیا ایسابو، مراترسا گیفت نانوسته بو بوگوفتم بیسمی لا، ایوارکی بظرف
فکوفته بوبوم می جاسر. می سرکله چله چلاقتین بو.

نام چی گفتاندوبوم هه تو گب به گبا شوم. هوش و حواس کی ناریم، ایچی یا با به صرافت
دکفم تایچی امه راییاد بایه، نام چی گفتاندو.....

کیشکرت

جه صوب سر هه دور و ور دور زیی آمویی صارا کوچی سب داره لچه نیشتی، یا کی دیواره سفال چین سر، چن تا کچ کودی با زون ویریشتی شویی ایتا دور زیی دوبارده آمویی.

اول اولان مه ره ننام، نه کی مه ره ننام مرا حالی نوبو، نانم چندمی بار بو بیدم بیلاوارث

شه ایتا دور زنه دوبارده ایه هه دسه باغه مییان ایجا نیشینه گه ؟ کچ کچ

هر چی هیشت کودیم پیشت کودیم خوره ننایی، دور زیی هنده دوبارده امویی. یواش یواش مراجوم جوماشو، هو اییچه چه کی کیتاب جا بخانده بوم مراجختراشو. کیتاب لایادوستم بوشوم بی جبر، چنتاگیله گوده او سادم به اردم بنام می ویرجا، تالمویی ای جانیشتی، هله دهن و انکوده ایتاگیله گوده یا تاوه داییم، ویریشتی شویی هه دوره شر ایتاگرده گیج خوردی امویی. دس بکش نوبو، خوسرا خورداندو بو، یا کی خواستی می سرابو خوره.

اول خیال بوكودم میمان خایه بایه، ماقول اتویه اگه میمان خایه بایه صوبه دم ایه، ای جا نیشینه چن تا کچ کچ کونه بازون خورایا گیره شه، چوتوبه دوبارده بایه، نه ده اتو. تازه نه می موتاکابو، نه می چومه پیلک بپرکست، نه هیکی کفش لنگه جوفتا بو. نانم بیلاوارث چی خایه؟

لاب مرا خو امرا تیتلا کود، کیتاب مرا ده هیچی حالی نوبویی، کچ کچ او خان می کله یا پورا کوده بو. افتاد خو زرده نیزاناهمه جا واکاشته بو، تلاکوتانه کوکوره کوبکفته بو. گاگلف دوره نزدیک جاور زاخوس و لیشه ان ملله امویی، تاک و توکم گب گبه.

مرا دира بواون دوبو، ترسه بیم رادکلم مى دونبال سر بايه، بازون ايجا مرا تگنا تاوه ده
توك بزنە مى چومانا، ياكى مى شانە سر بىنيشىنە خوبالەم هىچ تكان ندە، ياكى هە تو كچ
كچ بوكونە كويانا اوخان دگانە.

نام بیلوارث چی بیده بو کی جه اول صوب خو کچ کچ ارا کوگاتام تومی یا وه وه بی
خانه محوطه یا خو سر بنا بو، مرا دیرا بوavn دوبو.

رشت سپا مای ۱۵۸۰

Vərgə Kitabxonə
Şərir Ma Jijakə Varzan, Masud Purhadi bənvişte
I kitab, intərnətə vasi dəcinvacın bəbo